

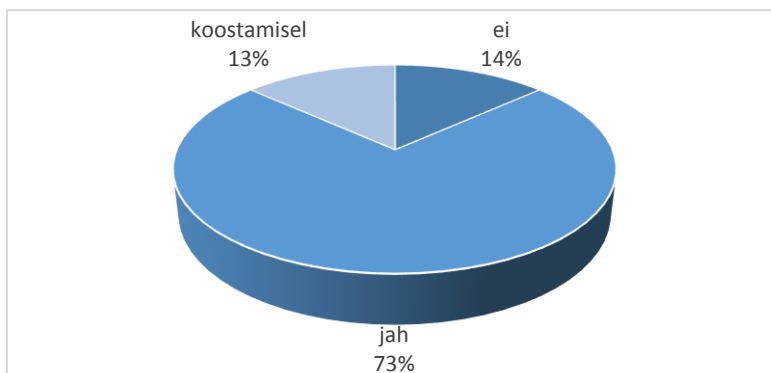
Kokkuvõte 2016. aastal KOV-ide seas läbi viidud küsitluse tulemustest

Keskkonnaamet viis omavalitsuste seas läbi küsitluse, et hinnata riigi jäätmekava 2014 – 2020 rakendamise tulemuslikkust. Riigi jäätmekava 2014 – 2020 eesmärkideks on jäätmetekke vähendamine, ringlussevõtu suurendamine ning jäätmetest tuleneva keskkonnariski vähendamine. Kohaliku omavalitsuse tasandil tähendab see eelkõige panustamist elanikkonna teadlikkuse tõstmisesse ning jäätmete liigiti kogumise arendamisse.

Küsitluses uuriti, kas omavalitsused on uuendanud oma jäätmekava ja jäätmehoolduseeskirja, kas omavalitsused on liitunud korraldatud olmejäätmeveoga ning kas omavalitsustes on sisse seatud jäätmevaldajate register. Lisaks küsiti, kuidas on korraldatud jäätmete liigiti kogumine ning kas omavalitsus pakub oma elanikele jäätmejaama teenust.

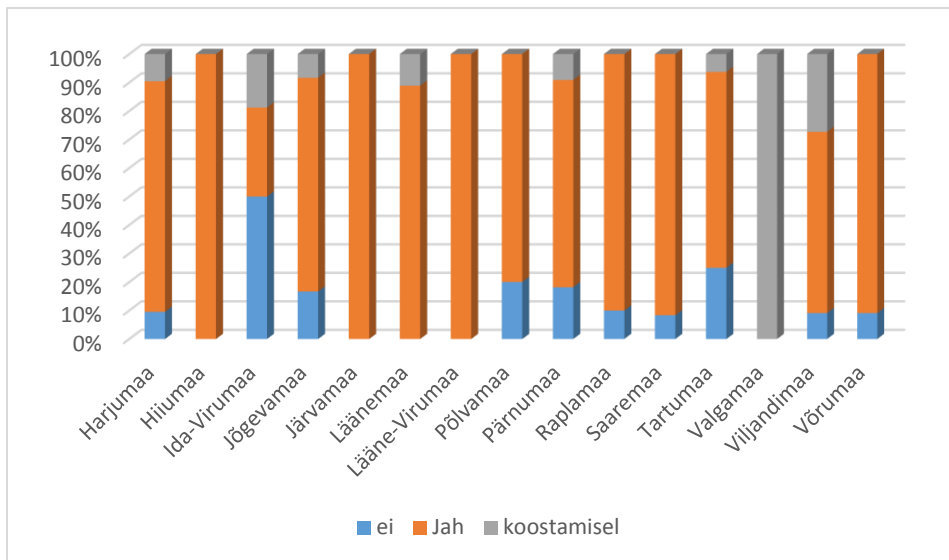
Küsitlusele vastas 180 omavalitsust – vastused laekusid kõikidest Jõgevamaa, Raplamaa, Valgamaa ning Viljandimaa omavalitsustest. Vastamata jättis 29 omavalitsust. Kõige vähem vastuseid laekus Pärnumaalt ja Tartumaalt – vastamata jättis 7 Pärnumaa ja 6 Tartumaa omavalitsust.

Küsimusele, kas kohalik omavalitsus on kehtestanud uue jäätmekava või muutnud olemasolevat, et täita kohustused, mis tulenevad "Riigi jäätmekavast 2014-2020" ning sortimismäärusest, märkis suurem osa (86%) küsitlusele vastanutest, et nad on kehtestanud uue jäätmekava või on seda koostamas (joonis 1).

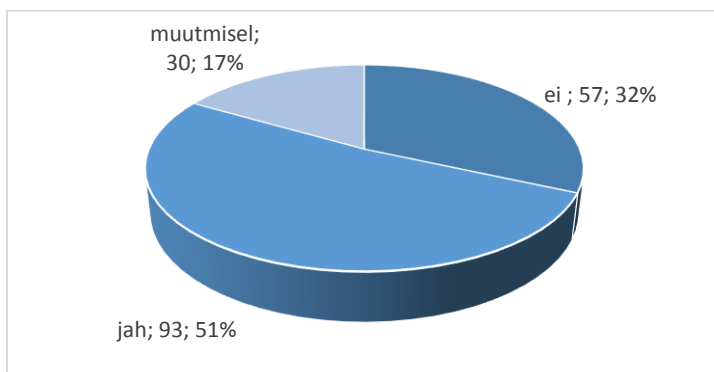
Joonis 1. Uue jäätmekava kehtestanud omavalitsuste osakaal

Kõik küsitlusele vastanud Hiiumaa, Järvamaa, Lääne-Virumaa omavalitsused on uue jäätmekava kehtestanud (joonis 2). Ka Läänemaal on enamus omavalitsused uue jäätmekava kehtestanud, vaid ühel omavalitsusel on jäätmekava veel koostamisel. See-eest ei ole uut jäätmekava kehtestatud üheski Valgamaa omavalitsuses, kuna see on kõikidel veel alles koostamisel. Valdavalt on maakondades ainult mõned üksikud omavalitsused, kus ei ole uut jäätmekava kehtestatud ega jäätmekava koostamist alustatud, välja arvatud Ida-Virumaal, kus pooled omavalitsused vastasid, et nad ei ole uut jäätmekava kehtestanud.

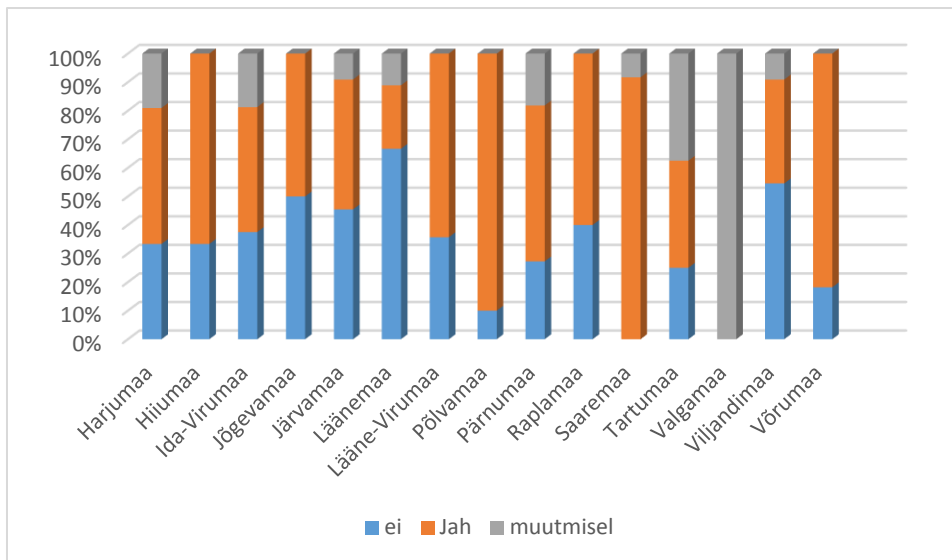
Joonis 2. Uue jäätmekava kehtestanud omavalitsuste jaotus maakonniti

Küsitluse tulemuste põhjal on jäätmehoolduseeskiri muudetud või muutmisel 123 omavalitsusel (68%) (joonis 3). Seega uue jäätmehoolduseeskirja uuendamisega on tegelenud vähem omavalitsusi kui uue jäätmekava kehtestamisega. Üheks põhjuseks, miks jäätmehoolduseeskirja pole uuendatud, toodi välja, et riigi jäätmekavast tulenevad kohustused on juba kehtivas eeskirjas olemas. Teisest küljest ei ole mitmed omavalitsused alustanud jäätmehoolduseeskirja muutmist, kuna paljud pole veel jõudnud uut jäätmekavagi kinnitada ning jäätmehoolduseeskirja uuendamine on plaanis alles pärast uue jäätmekava valmimist. Samuti on nii jäätmekavade kui jäätmehoolduseeskirjade uuendamist seganud kohalike omavalitsuste ühinemistemaatikaga seotud probleemistik.

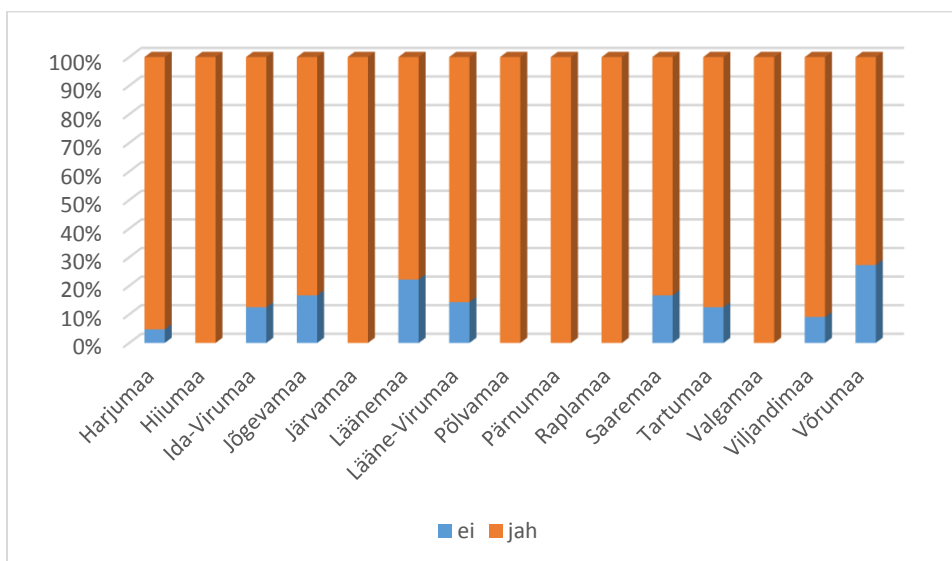
Joonis 3. Jäätmehoolduseeskirja muutnud omavalitsuste osakaal

Jäätmehoolduseeskiri on muudetud või muutmisel kõikidel Saaremaa omavalitsustel (joonis 4). See-eest Valgamaal ei ole ühelgi omavalitsusel jäätmehoolduseeskirja muudetud, kuna see on neil alles muutmisel. Üle poolte Läänemaa omavalitsuste ei ole muutnud jäätmehoolduseeskirja, samuti pole eeskirja muudetud pooltes Jõgevamaa ning Viljandimaa omavalitsustes.

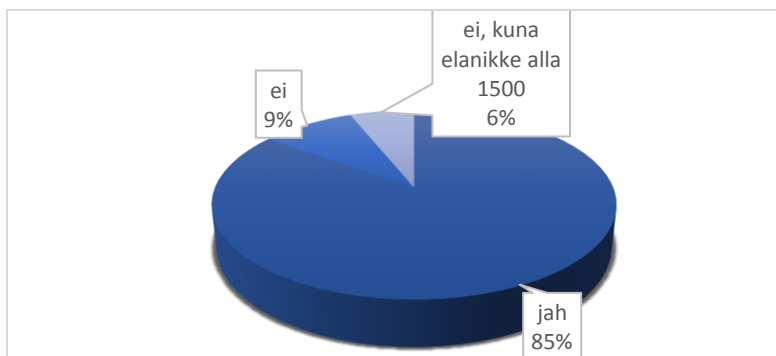
Joonis 4. Jäätmehoolduseeskirja muutnud omavalitsuste jaotus maakonniti

Enamus küsitlusele vastanud omavalitsustel on olemas ka jäätmevaldajate register, see puudub vaid 9% vastanutel ehk 17 omavalitsusel. Jäätmevaldajate register on olemas kõigil küsitlusele vastanud Hiiumaa, Järvamaa, Põlvamaa, Pärnumaa, Raplamaa ning Valgamaa omavalitsustel (joonis 5).

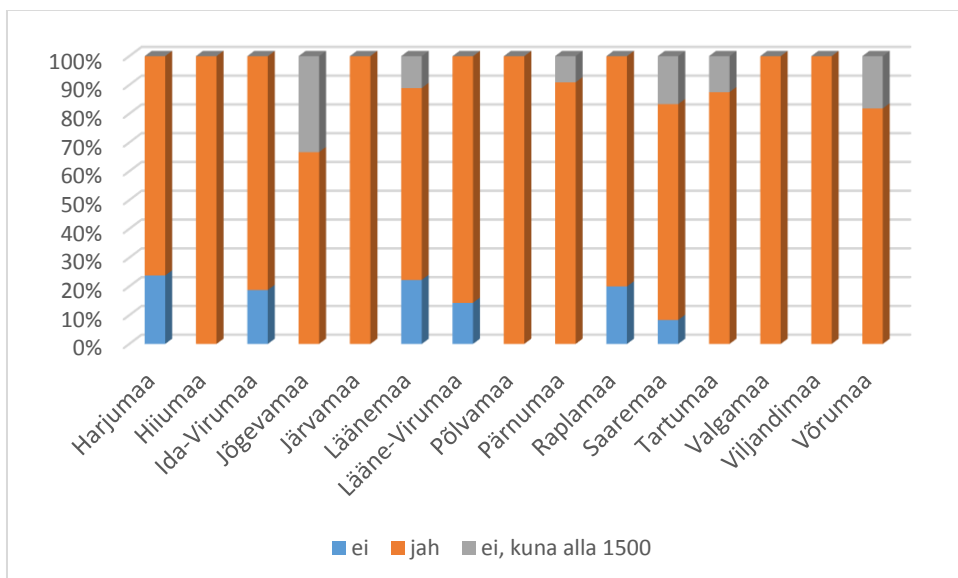
Joonis 5. Jäätmevaldajate registrit omavate omavalitsuste jaotus maakonniti

Küsitluste tulemustest selgus, et korraldatud jäätmevedu on sisse seadmata 16 üle 1500 elanikuga omavalitsuses (joonis 6). Omavalitsustes, kus elab vähem kui 1500 inimest, pole kohustuslik korraldatud jäätmevedu rakendada, kuid mõned on seda siiski teinud.

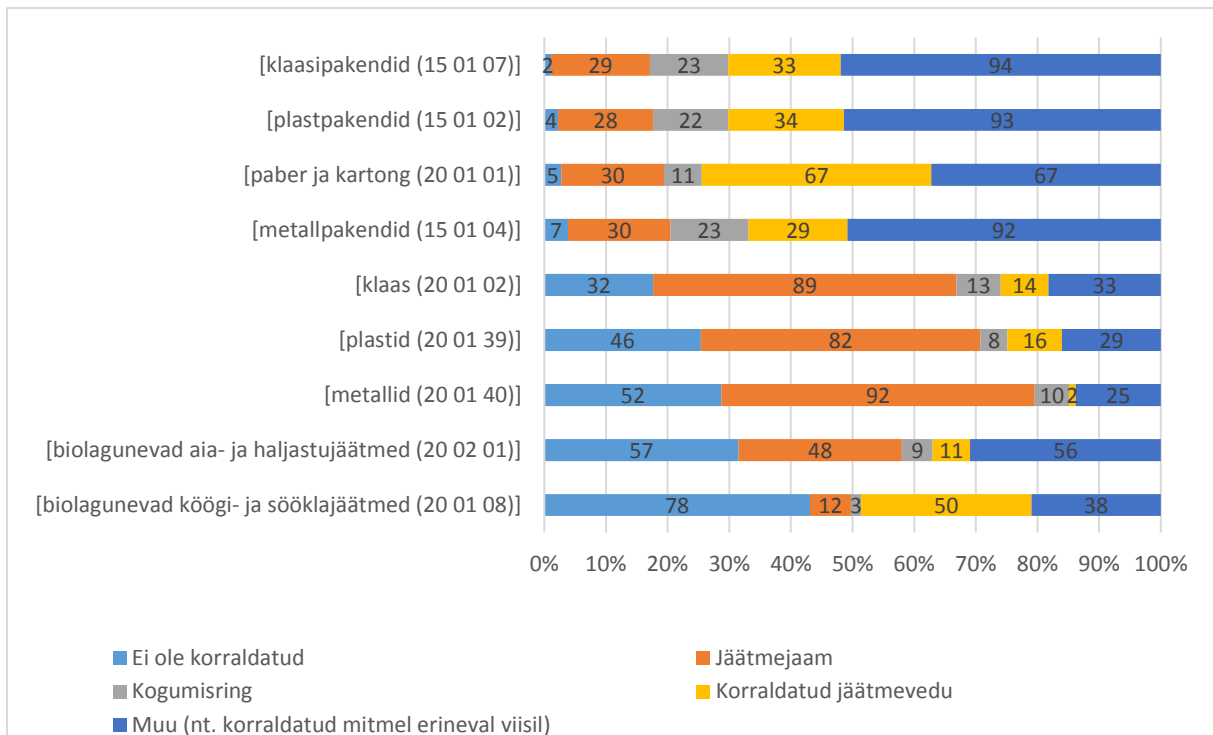
Joonis 6. Korraldatud jäätmevedu rakendanud omavalitsuste osakaal

Korraldatud jäätmevedu on rakendanud kõik küsitluses vastanud Hiiumaa, Järvamaa, Põlvamaa, Valgamaa, Viljandimaa omavalitsused (joonis 7). Lisaks sellistele omavalitsustele, kus jäätmevedu ei pea korraldama kuna elanikke on alla 1500, ei ole korraldatud jäätmevedu rakendanud 5 Harjumaa, 3 Ida-Virumaa, 2 Läänemaa, 2 Lääne-Virumaa, 2 Raplamaa omavalitsust ning 1 Saaremaa omavalitsus.

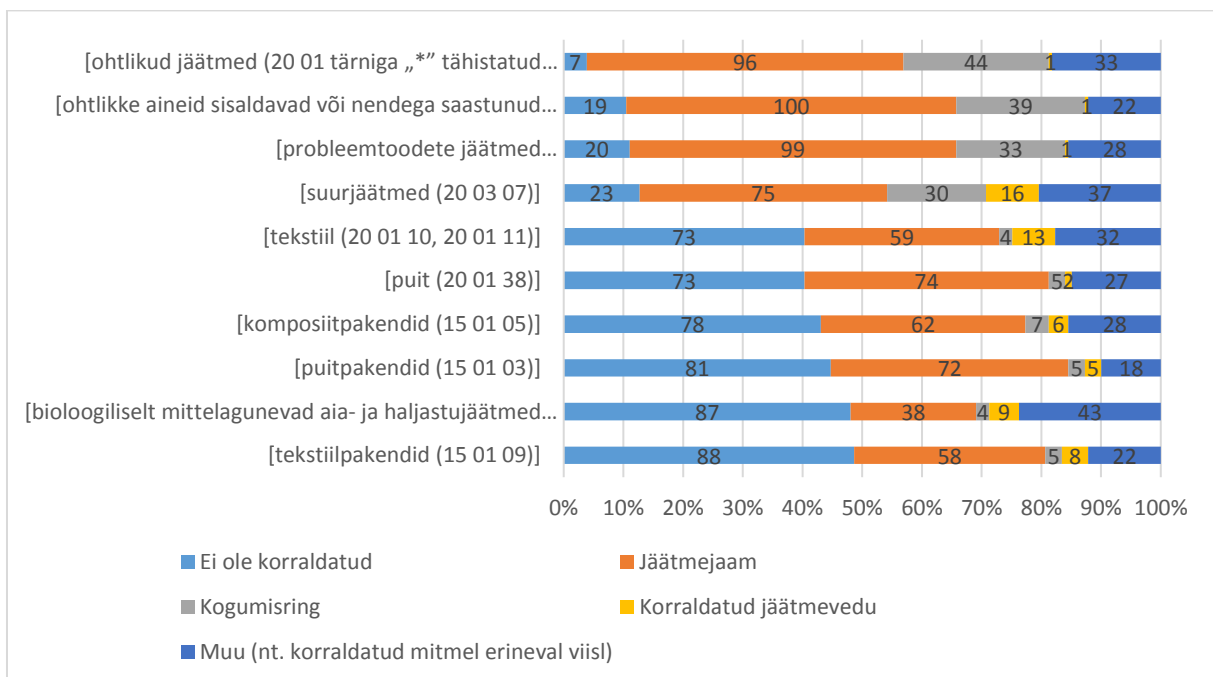
Joonis 7. Korraldatud jäätmevedu rakendanud omavalitsuste jaotus maakonniti

Kohalik omavalitsus peab korraldama vähemalt paberi ja kartongi, plastide, metallide, klaasi, biolagunevate aia- ja haljastujäätmete, biolagunevate köögi- ja sööklajäätmete ning pakendite (paber- ja kartongpakendite, plastpakendite, metallpakendite ja klaaspakendite) liigiti kogumise. Küsitluse tulemustest selgus, et kõige paremini on omavalitsustes korraldatud klaaspakendite, plastpakendite, paberi ja kartongi ning metallpakendite kogumine (joonis 8). Kõige rohkem arenguruumi on aga biolagunevate jäätmete liigiti kogumise korraldamises. Biolagunevate köögi- ja sööklajäätmete kogumine on korraldamata üle 40% ning biolagunevate aia- ja haljastujäätmete kogumine üle 30% omavalitsustes.

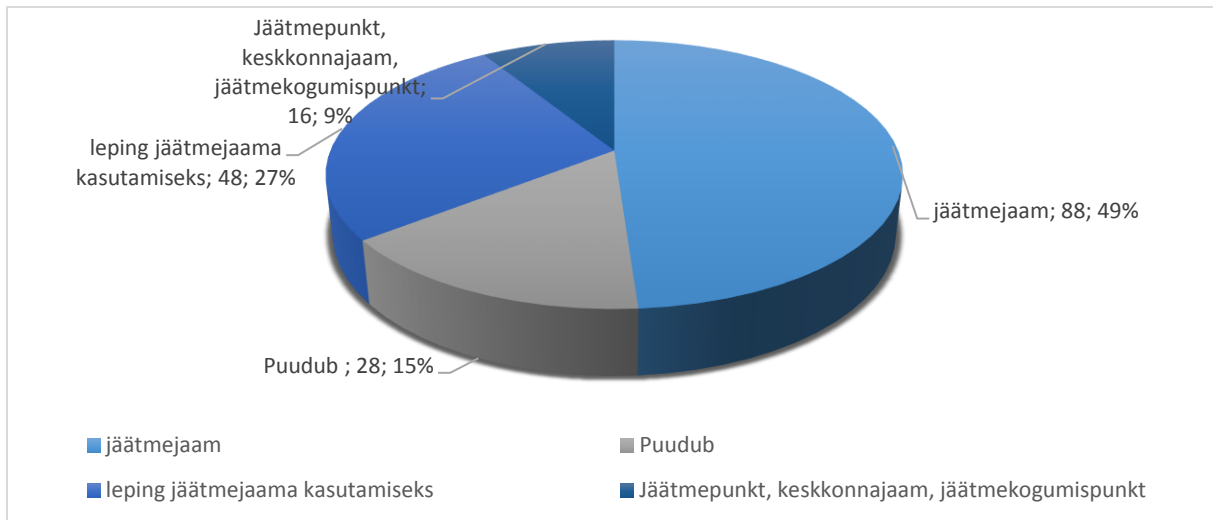
Joonis 8. Määrusest tulenevate jäätmeliikide, mille kogumist omavalitsused peavad korraldama, kogumisviiside jaotus

Samas on positiivne, et väga paljud omavalitsused on sisse seadnud ka ohtlike jäätmete, ohtlike ainete sisaldavate või nendega saastunud pakendite, probleemtoodete jäätmete ning suurjäätmete kogumise (joonis 9). Rohkem kui pooled omavalitsused on lisaks korraldanud ka tekstiilpakendite, bioloogiliselt mittelagunevate aia- ja haljastujäätmete, puitpakendite, komposiitpakendite, puidu ja tekstiili liigiti kogumise.

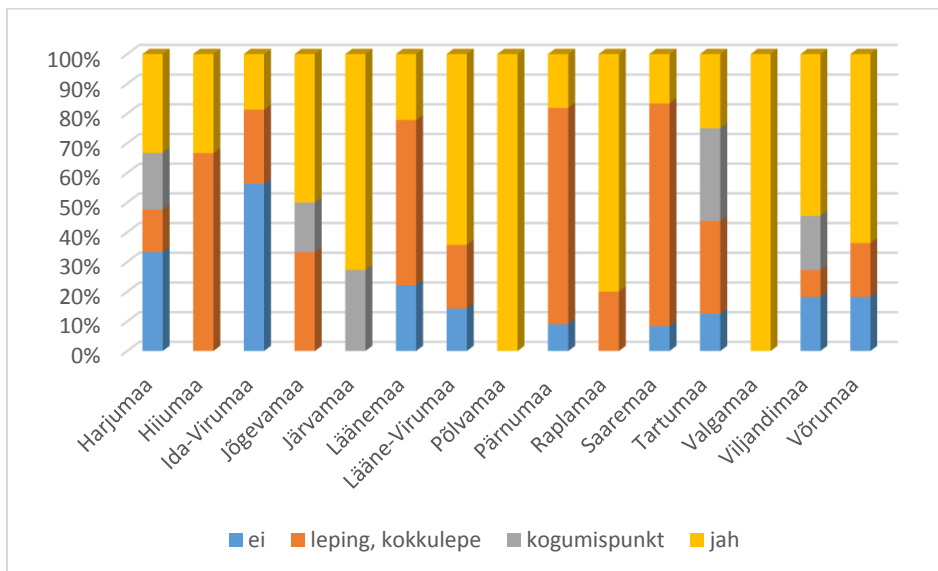
Joonis 9. Jäätmeliikide, mille kogumist omavalitsuse võivad korraldada, kogumisviiside jaotus

Jäätmete liigiti kogumise korraldamiseks kasutatakse väga tihti mitut erinevat kogumisviisi üheaegselt, kõige enam kasutatavad omavalitsused jäätmejaamade teenust. Samas 27 omavalitsusel jäätmejaam või kogumispunkt üldse puudub ning neil pole ka kehtivat lepingut ega kokkulepet jäätmejaama teenuse osutamiseks elanikele teistes omavalitsustes (joonis 10).

Joonis 10. Jäätmejaama omavate omavalitsuste osakaal

Jäätmejaamad puuduvad näiteks 7 Harjumaa, 9 Ida-Virumaa, 2 Läänemaa, 2 Lääne-Virumaa, 1 Pärnumaa, 1 Saaremaa, 2 Tartumaa, 2 Viljandimaa ning 2 Võrumaa omavalitsuses (joonis 11). Jäätmejaam, kogumispunkt, leping või kokkulepe jäätmejaama teenuse osutamiseks teistes omavalitsustes on olemas kõigis Hiiumaa, Jõgevamaa, Järvamaa, Põlvamaa, Raplamaa ja Valgamaa omavalitsustes.

Joonis 11. Jäätmejaamasid omavate omavalitsuste osakaal maakonniti

Kokkuvõttes on suuremal osal omavalitsustest kehtestatud uus jäätmekava või on veel koostamisel, et täita riigi jäätmekavast tulenevaid eesmärgi. Jäätmehoolduseeskirju on uuendanud vähemal määral. Küsitluse tulemuste põhjal on enamus omavalitsustel olemas jäätmevaldajate register. Samuti on

enamus omavalitsusi rakendanud korraldatud jäätmevedu jäätmete kogumiseks. Väga hästi on omavalitsustes korraldatud klaas-, plastpakendite, paberi ja kartongi ning metallpakendite kogumine. Arenguruumi on aga biolagunevate köögi- ja sööklajäätmete kogumise korraldamises.